

АПАРАТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Головне науково-експертне управління

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.:255-40-25, 255-45-01; факс: 255-41-86

До реєстр. № 4597 від 15.01.2021
Народні депутати України
Г. Третьякова та інші

ВИСНОВОК

на проект Закону України «Про внесення змін до статті 67 Кодексу законів про працю України щодо узгодження вітчизняного законодавства із законодавством країн членів Європейського Союзу у питанні перенесення робочих днів»

У проекті, метою якого визначено «узгодження законодавства України із законодавством країн членів Європейського Союзу у питанні перенесення робочих днів з метою більш ефективної співпраці між країнами та збільшення економічного потенціалу України» (п. 2 пояснювальної записки до нього) пропонується внести відповідні зміни до ст. 67 Кодексу законів про працю України (далі – КЗпП). У цих змінах пропонується виключити з цієї статті ч. ч. 4 та 5, якими Кабінету Міністрів України надаються повноваження рекомендувати керівникам підприємств, установ та організацій переносити вихідні та робочі дні у порядку і на умовах, установлених законодавством, для працівників, яким встановлено п'ятиденний робочий тиждень з двома вихідними днями, та порядок реалізації цієї рекомендації роботодавцем. Крім цього, зазначена стаття КЗпП доповнюється ч. 4, згідно з якою забороняється перенесення вихідних та робочих днів, крім випадків встановлених цим Кодексом, зокрема, коли святковий або неробочий день (ст. 73) збігається з вихідним днем, а вихідний день переноситься на наступний після святкового або неробочого.

Проект на момент підготовки висновку не включений до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2021 рік, затвердженого постановою Верховної Ради України від 02.02.2021 № 1165-IX. Проект також не був включений до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2020 рік, затвердженого постановою Верховної Ради України від 16.06.2020 № 689-IX.

Головне управління, розглянувши проект, вважає за доцільне висловити щодо його змісту такі зауваження.

На виконання положень ст. 67 КЗпП, які у проекті пропонується виключити з неї, Кабінет Міністрів України видає розпорядження з метою забезпечення раціонального використання робочого часу і створення сприятливих умов для святкування (див. розпорядження Уряду від 30.09.2020 № 1191-р; від 23.10.2019 № 995-р; від 10.01.2019 № 7-р тощо). При цьому, зазначимо, що у 2021 році перенесено 3 дні; у 2020 – 1; у 2019 – 3 дні. У зв'язку з цим твердження про «надмірну кількість перенесень робочих днів» (п. 1 пояснювальної записки до проекту) не виглядає достатньо обґрунтованим.

Це також стосується і зазначеного у п. 1 пояснювальної записки до проекту твердження про те, що перенесення робочих та вихідних днів є «типовою радянською практикою», оскільки зазначені зміни до ст. 67 КЗпП були внесені Законом України «Про внесення змін до статті 67 Кодексу законів про працю України» від 11.01.2011 № 2914-VI.

Крім цього, зауважимо, що положення вказаних розпоряджень Уряду мають рекомендаційний характер і ті роботодавці, які вважають, що запропоноване перенесення робочих та вихідних днів негативно позначиться на діяльності відповідних підприємств, мають право не виконувати його.

Варто також вказати, що європейський досвід з цього питання є неоднозначним, і поряд з країнами, в яких перенесення робочих та вихідних днів не проводиться (про що зазначається у пояснювальній записці до проекту), є країни, в яких така практика застосовується.

Так, за даними аналітиків (на початок 2015 року) у Нідерландах на практиці вся країна йде на різдвяні канікули в останній тиждень року, причому це враховується у графіку роботи державних установ. В Іспанії у випадку, коли між святковим днем і вихідними з'являється один робочий день (він отримав назву puente – місток), його не переносять на наступний тиждень, а, як правило, надають працівникам відгул. У Трудовому кодексі Литви (ст. 161) зазначається про можливість поєднання днів відпочинку зі святковими та неробочими днями. Причому для працівників приватного сектору ця норма носить рекомендаційний характер¹. З огляду на це зазначимо, що, на нашу думку, у разі скасування відповідних положень ст. 67 КЗпП існують ризики поширення в Україні згаданої практики неофіційного «завуальованого» перенесення робочих та вихідних днів.

¹ - Беззуб І. Чи доцільно скасувати в Україні перенесення вихідних та робочих днів через свята? *Громадська думка про правотворення*. 2021. № 3 (208). С. 14–22. URL: <http://nbuviap.gov.ua/images/dumka/2021/3.pdf>.

Виходячи з цього, вважаємо, що діюча практика перенесення робочих та вихідних днів виглядає такою, що надає можливість роботодавцю та працівникам належним чином організувати як робочий час (з метою забезпечення належної продуктивності праці), так і час відпочинку. Принагідно зауважимо, що у ці дні, як правило, зростає споживання, в тому числі туристичних та культурних послуг, що в цілому позитивно впливає як на інтереси працівників, так і економіки країни.

Керівник Головного управління

С. Тихонюк

Вик.: Л. Демчук

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: ТИХОНЮК СВІТЛАНА АНДРІЇВНА
Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA1040000008BF77900E1514902
Дійсний до: 28.05.2022 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 16/03-2021/174012 від 28.05.2021

523312